

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะเป็นภาษาสากลที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลกมากกว่าภาษาอื่นๆ เกือบทุกประเทศมีการบรรจุวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองรองลงมาจากภาษาประจำชาติที่ต้องมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยไปจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะแห่งอนาคตใหม่ นั่นคือผู้เรียนไม่เพียงแต่ต้องมีความรอบรู้ในสาระวิชาหลัก แต่ยังต้องมีทักษะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนทักษะชีวิตและอาชีพ ซึ่งถ้าผู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ ก็มีโอกาที่จะเข้าถึงแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะดังกล่าวได้มากขึ้น ผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษจึงถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการรับข้อมูลข่าวสาร สถานการณ์ของโลก การติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนชาติต่างๆ การสืบค้นข้อมูลทางแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ การดูทีวี การดูภาพยนตร์ การรับบริการต่างๆ การอ่านหนังสือ ตำรา คู่มือทางด้านวิชาการแขนงต่างๆ ฯลฯ ผู้ที่จบการศึกษาในทุกสาขาวิชาและมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษร่วมด้วยก็จะทำให้มีโอกาสในการทำงานสูงกว่าผู้ไม่รู้ภาษาอังกฤษอย่างปฏิเสธไม่ได้ นอกจากนี้ประเทศไทยยังเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของอาเซียน ส่งผลให้คนทุกระดับชั้นในประเทศสมาชิกทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาล องค์กรและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นักธุรกิจและคนทำมาค้าขายระหว่างประเทศ ตลอดจนประชาชนพลเมืองใน 10 ประเทศอาเซียนจะต้องใช้ภาษาอังกฤษกันมากขึ้น นอกเหนือจากภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำถิ่นของแต่ละชาติแต่ละชุมชน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนของชาติเพื่อให้พร้อมรับกับสถานการณ์ต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นในโลกปัจจุบัน

การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนของประเทศไทยในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้ารับการทดสอบระดับชาติเพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการสามารถใช้ผลการประเมินในการกำหนด

นโยบายและวางแผนการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยได้ออกประกาศในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558ก) กำหนดให้ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ หรือ สทศ. ทำการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน หรือโอเน็ต (Ordinary National Education Test: O-NET) ทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการทดสอบทั้งหมด 8 วิชา แต่กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงปรับลดวิชาสอบโอเน็ตจาก 8 วิชา เหลือ 5 วิชา มีผลตั้งแต่วันที่การศึกษา 2558 เป็นต้นไป โดยจะทำการทดสอบจำนวน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ผลคะแนนสอบโอเน็ตมีความสำคัญมากต่อนักเรียนในระบบการศึกษาไทย เนื่องจากใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยทำการทดสอบนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีการกำหนดสัดส่วนการใช้ผลคะแนนการสอบโอเน็ตต่อผลการเรียนสะสมตลอดหลักสูตรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จาก สัดส่วน 80 : 20 ในระยะเริ่มแรก เป็น 70 : 30 ในระยะต่อมา (“คำขวัญฯ ลงนามแล้วประกาศใช้,” 2559) และในปีการศึกษา 2558 กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ระบุให้เพิ่มสัดส่วนคะแนนโอเน็ตเป็น 50 : 50 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558ข ; “สพฐ.ยันปี 58 ใช้โอเน็ตจบช่วงชั้น,” 2558 ; “กมล ยันปี 58 ใช้ O-Net จบช่วงชั้น,” 2558 ; “สพฐ.ตั้งเป้า 3 ปีโอเน็ตป.6-ม.3 ผ่าน 50% ทุกวิชา,” 2558) ถึงแม้ว่าจะถูกคัดค้านจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ลดเหลือเพียงร้อยละ 30 หลังจากการประกาศใช้ก็ตาม เนื่องจากจากสถิติที่ผ่านมา คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยอยู่ที่ ร้อยละ 20 – 30 คะแนนเท่านั้น และมักจัดอยู่ในอันดับต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่น และนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำมากก็เป็นนักเรียนที่อยู่ในเขตชนบทห่างไกล เช่น โรงเรียนขยายโอกาส โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย เช่น จังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน (“กมล ยันปี 58 ใช้ O-Net จบช่วงชั้น,” 2558) และในการสอบปีการศึกษา 2559 ที่ผ่านมามีพบว่าโรงเรียนในกรุงเทพมหานครมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และมีคะแนนสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งในภูมิภาคอื่นๆ ทุกวิชา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในการสอบทุกวิชา และโรงเรียนที่ตั้งในเมืองมีคะแนนสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งนอกเมืองทุกวิชา (“เผยโอเน็ตม.3 คะแนนเฉลี่ยทั่วปท.,” 2560; “สทศ. ประกาศ O-Net ม.3,” 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัด จำนวนทั้งสิ้น 53 โรงเรียน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอแมริม อำเภอแม่แตง อำเภอสะ

เมิง อำเภอฟัว และอำเภอสันทราย มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 965 คน มีจำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 59 ห้อง (กลุ่มงานสารสนเทศ สนผ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ และนักเรียนเกือบทุกคนเป็นนักเรียนที่มีฐานะยากจน ผู้ปกครองประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ รับจ้างทั่วไป ไม่มีเงินทุนสนับสนุนให้นักเรียนเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนที่จบการศึกษากลับกับจำนวนมากจึงต้องออกไปประกอบอาชีพ ส่วนนักเรียนที่มีโอกาสได้ศึกษาต่อก็ได้เรียนในสาขาวิชาที่มีอัตราการแข่งขันต่ำ เนื่องจากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่งผลให้หลังจบการศึกษาในระดับสูงแล้วยังหางานทำได้ยาก

จากผลการทดสอบโอเน็ตที่จัดสอบให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ในปีการศึกษา 2554-2557 ที่ผ่านมา แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการทดสอบโอเน็ต (O-Net) วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 กับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ปีการศึกษา 2556 2557 2558 และ 2559 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

คะแนนเฉลี่ย	ปีการศึกษา			
	2556	2557	2558	2559
การทดสอบโอเน็ต				
ระดับเขตพื้นที่	28.56	25.60	27.39	27.50
ระดับประเทศ	30.35	27.46	30.62	31.80

(ที่มา: รายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, 2559)

จากตารางที่ 1 พบว่านักเรียนมีผลคะแนนสอบอยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกปีการศึกษา โดยมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 30 ปัญหาที่สำคัญที่ทำให้ผลคะแนนการสอบโอเน็ตต่ำนั้น รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (“ครูสอนผิดทางส่งผลโอเน็ตต่ำซ้ำซาก,” 2558) กล่าวว่า

... เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จะอยู่ที่ประมาณ 20- 30 คะแนนเท่านั้นสะท้อนให้เห็นว่าเด็กไทยอ่อนวิชาการ ทั้ง 3 วิชาที่ที่สุด ทั้งนี้ สาเหตุมา

จากเราไม่มีครูที่จบเอกและสอน 3 วิชา^{นี้}โดยตรง โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กห่างไกล เพราะเราจะใช้ครูที่จบเอกอื่นสอนแทน ขณะที่ข้อสอบโอเน็ต เป็นการคิดวิเคราะห์ แต่โรงเรียนยังเน้นสอนท่องจำจึงเป็นการวัดประเมินผลคนละแบบ ...

สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร, ผู้อำนวยการฯ มะแก้ง, มุสลิม รอกา, และซารี ลาเต๊ะ (2557) ได้ศึกษาการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 พบว่าปัญหาด้านต่างๆ ได้แก่ด้านโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางหลายแห่งที่ผู้เรียนมีคะแนนการสอบโอเน็ตต่ำ เนื่องจากมีจำนวนครูไม่เพียงพอในบางกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องแก้ไขโดยการนำครูในกลุ่มสาระอื่นไปสอนในกลุ่มสาระที่ครูขาด ทำให้คุณวุฒิของครูไม่ตรงตามสาระการสอน ส่งผลถึงคุณภาพการสอนของครู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่ดีขึ้น ด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อย ด้านชุมชนพบว่า สภาพแวดล้อมชุมชนและโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกตัวเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ ในการเรียนน้อย และยิ่งกว่านั้น ชุมชนไม่เข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการทดสอบระดับชาติ องค์กรชุมชนไม่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และวิชาที่นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่ายากมากคือ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึง ข้อสอบที่ออกแนวคิดวิเคราะห์

จากสาเหตุของปัญหาดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาหนึ่งที่นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง (121-600 คน) ต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดเป็นอันดับแรก และนักเรียนควรได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ทำเหตุผล แต่ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนของไทยก็คือ ครูมุ่งสอนให้ท่องจำ เพราะขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ที่ครูมักไม่มีความเชี่ยวชาญและความถนัดในการสอน และถึงแม้จะได้รับการฝึกอบรมทักษะวิธีสอนแต่ก็ยังไม่สามารถนำมาปฏิบัติจริงได้ เนื่องจากบริบทในโรงเรียนแตกต่างจากบริบทที่ได้รับการอบรม อีกทั้งครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาตรงสาขาวิชา จึงมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับผู้เรียนตามสาขาวิชาได้ ดังที่ Westerman (1991) และ Shulman (1987) ได้ระบุว่าคุณสมบัติของครูที่ดีข้อแรก คือต้องมีความรู้ในสิ่งที่จะสอนเป็นอย่างดี ถ้าครูยังไม่เข้าใจถ่องแท้ในเนื้อหาวิชา ก็ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้ นอกจากนี้ครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานอกจากต้องทำหน้าที่สอนหลายวิชา หลายระดับชั้นแล้ว ยังต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนจำนวน

มาก ไม่ว่าจะเป็นงานธุรการ งานสุขภาพนักเรียน งานสหกรณ์ งานในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนำนักเรียนเข้าประกวดแข่งขันต่างๆ งานพัฒนาสื่ออบรมตนเอง งานวิจัย งานประกันคุณภาพการศึกษา ฯ ทำให้ต้องทิ้งห้องเรียนและสอนไม่ทัน ตลอดจนไม่มีสื่อการเรียนการสอนที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

การวิจัยนี้มุ่งประเด็นการศึกษาไปที่การจัดเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ ทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ โดยเฉพาะในยุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองตลอดชีวิต ในยุคศตวรรษที่ 21 อีกทั้งภาษาอังกฤษจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ชนบทห่างไกลเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปตามศักยภาพของตนเอง ได้งานที่ดี และสามารถกลับมาพัฒนาชุมชนในถิ่นที่อยู่ของตนเองได้ในอนาคต และประชากรที่จะศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจาก นักเรียนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่จะจบการศึกษาภาคบังคับ และเป็นช่วงเวลาสำคัญของชีวิต ที่นักเรียนต้องเลือกเส้นทางการดำเนินชีวิต ระหว่างการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และ การออกไปประกอบอาชีพ ผลคะแนนโอเน็ตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จะมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจของนักเรียน นั่นคือ หากนักเรียนมีผลการทดสอบโอเน็ตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาที่ยากมากสำหรับนักเรียนสูงขึ้น ก็จะมีส่วนทำให้ผลคะแนนรวมสูงขึ้น สามารถนำไปประกอบการรับเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาที่มีอัตราการแข่งขันสูงได้ แต่ถ้านักเรียนตัดสินใจออกไปประกอบอาชีพ ทักษะภาษาอังกฤษที่ได้รับการพัฒนา ก็จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเป็นตัวเลือกที่มีศักยภาพเหนือกว่าคู่แข่ง และมีโอกาสในการทำงานที่มีอัตราการแข่งขันสูง มากขึ้นด้วย

จากปัญหาที่สรุปไว้ข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียน เนื่องจากคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหลายประการ ดังที่ ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง (2541) สุขสรรพ ศุภเศรษฐเสรี (2543) และวิภา อุดมฉันท (2544) ได้สรุปข้อดีและประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถทำหน้าที่นำเสนอบทเรียนแทนครู โดยถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด และผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง การนำสื่อประสมหรือมัลติมีเดีย (Multimedia) เข้ามาช่วยในการสร้างบทเรียนทำให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถนำเสนอบทเรียนในรูปแบบของตัวหนังสือ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวหรือสัญลักษณ์ทางวิชาการต่างๆ ได้เกือบทุกอย่าง ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนได้ดี อีกทั้งยังมีการใช้เทคนิคการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นแรงเสริม

นอกจากนี้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังให้ความสำคัญส่วนตัวแก่ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถของตนโดยสะดวก ไม่จำกัดเวลา ไม่ต้องรีบเร่ง ไม่ต้องอายผู้อื่นเมื่อตอบคำถามผิด ช่วยลดความเครียดและวิตกกังวลในเรื่องเนื้อหาที่เข้าใจยาก อีกทั้งผู้เรียนไม่สามารถพลิกดูคำตอบได้ ก่อนจึงเป็นการบังคับให้ผู้เรียนเรียนก่อนจึงจะทำการสอบและผ่านบทเรียนนั้นไปได้ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถย้อนกลับไปทบทวนบทเรียนที่เรียนผ่านมาแล้วได้ นอกจากนี้ การนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการพัฒนาผู้เรียนนั้นยังขนานรับกับโมเดลในการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลไทย ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการพัฒนาประเทศอีกด้วย จากข้อดีที่กล่าวมานั้นทำให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเหมาะสมกับการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นนักเรียนวัยรุ่นที่ชอบสิ่งที่ท้าทายและมีความเป็นตัวของตัวเองสูง และเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสที่มีครูไม่ครบชั้น จบไม่ตรงตามวุฒิ และมีภาระงานอื่นจนไม่สามารถให้เวลาในการสอนได้เต็มที่ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) ที่สร้างขึ้นมีการนำเสนอเนื้อหาภาษาอังกฤษที่สัมพันธ์กับผังแบบทดสอบ (Test Blueprint) โอนเน็ต โดยปรับวิธีการนำเสนอเนื้อหาให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ ความสนใจ และลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยออกแบบกิจกรรมที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์หาเหตุผล ปฏิบัติ แก้ปัญหา และเป็นผู้สรุปความรู้ ความคิดรวบยอดจากการคิด การปฏิบัติ โดยบทเรียนใช้ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เสียงและวิดีโอ ที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับนักเรียนได้เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังจากจบบทเรียนในแต่ละส่วนก็จะมีการทบทวนคำศัพท์ สำนวนต่างๆ สรุปโครงสร้างภาษาที่ใช้ และมีการทดสอบย่อย เพื่อให้นักเรียนสามารถประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถย้อนกลับไปเรียนใหม่ได้บ่อยครั้งเท่าที่ต้องการเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเนื้อหาบทเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาผลคะแนนการทดสอบภาษาอังกฤษระดับชาติ (O-NET) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ของนักเรียน อันจะส่งผลถึงคุณภาพนักเรียน และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น สามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ประกอบอาชีพสุจริต และกลับมาพัฒนาท้องถิ่นในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ที่มีประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คำถามการวิจัย

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นจะช่วยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 อย่างไรบ้าง

สมมุติฐานของการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร
ประชากรในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 53 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 965 คน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวน 252 คน จาก 12 โรงเรียนใน 5 อำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นชาย 114 คน เป็นหญิง 138 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้แก่ เนื้อหาความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และจากผังแบบทดสอบ (Test Blueprint) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (โอเน็ต) วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 ซึ่งประกอบด้วย สาร มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อกำหนดหัวข้อเนื้อหา จำแนกตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ โดยอ้างอิงจากเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560) รวมถึงข้อมูลต่างๆ ที่นักเรียนควรรู้เกี่ยวกับการสอบโอเน็ต วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ การทดสอบโอเน็ตวิชาภาษาอังกฤษ ความเป็นมาและความสำคัญของการทดสอบโอเน็ต จำนวนข้อสอบและรูปแบบของข้อสอบโอเน็ตวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวอย่างข้อสอบและกระดาษคำตอบ โอเน็ตวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หัวข้อเนื้อหาในบทเรียนจะมุ่งเน้นทักษะการฟังและพูด การเขียน และการอ่าน ในส่วนการฟังและพูด เป็นบทสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย โดยใช้ศัพท์ จำนวน (Expressions) ต่างๆ ที่นักเรียนควรรู้ ในส่วนการเขียน กำหนดให้นักเรียนอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเขียนตามสถานการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีบทเขียนในนักเรียนเติมคำในช่องว่างให้ถูกต้อง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งด้านรูปแบบการเขียน สารที่ต้องการสื่อ คำศัพท์และไวยากรณ์ ส่วนด้านการอ่านเป็นบทอ่านจากแขนงวิชาต่างๆ แล้วตอบคำถามที่มุ่งเน้นการวัดพฤติกรรมการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ตามนโยบายของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) โดยก่อนเรียนในแต่ละบทจะมีแบบทดสอบก่อนเรียน เมื่อจบบทเรียนแล้วจะมีการทบทวนคำศัพท์ จำนวนต่างๆ และมีการทดสอบหลังเรียนรายบท นักเรียนเรียนวันละ 1 บทเรียน รวมทั้งหมด 30 บทเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมและทบทวนความรู้สำหรับการสอบโอเน็ตปีการศึกษา 2560 ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2561

เนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 หน่วย ดังต่อไปนี้

1. **Listening and Speaking** ประกอบไปด้วย 10 บทเรียนจากสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริงของนักเรียนทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ดำเนินเป็นเรื่องราวต่อเนื่องของตัวละครในเรื่อง ผู้เรียนต้องเรียนเป็นลำดับตั้งแต่สถานการณ์แรก จนถึงสถานการณ์สุดท้าย ได้แก่

- Lesson 1: In the classroom
- Lesson 2: At the canteen, after lunch
- Lesson 3: At the library
- Lesson 4: At home
- Lesson 5: In the hallway
- Lesson 6: In the bedroom
- Lesson 7: At the park
- Lesson 8: In the living room
- Lesson 9: At Mook's house
- Lesson 10: On the bus to Doi Inthanon

2. **Writing** ประกอบไปด้วยสถานการณ์ที่สมมติว่านักเรียนกำลังจะเขียนข้อเขียนลักษณะต่างๆ ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของนักเรียน จำนวน 10 สถานการณ์ นักเรียนสามารถเลือกเรียนสถานการณ์ใดก่อนก็ได้ตามความสนใจ ได้แก่

Situation 1: You are writing an email to your best friend about your holiday in Trat.

Situation 2: You are writing a letter to an exchange student, who is coming to your school next month.

Situation 3: You are writing an essay about your favourite day of the week.

Situation 4: You are writing a scholarship application letter for your higher education.

Situation 5: You are writing a paragraph about the most important person in your life.

Situation 6: You are writing a letter to your host family in the USA.

Situation 7: You are writing an essay about your best friend.

Situation 8: You are writing a letter of congratulations letter to your friend, who got a scholarship from Sunshine College.

Situation 9: You are writing a diary.

Situation 10: You are writing a reply to a letter from “Konfused” in an advice column of the school newspaper.

3. Reading ประกอบด้วยบทอ่านเกี่ยวกับเรื่องเล่าที่กระตุ้นความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ของนักเรียน ประวัติของสถานที่สำคัญและวันสำคัญของโลกที่นักเรียนควรรู้ กราฟ และ จลนภาพผลิตภัณฑ์ นักเรียนสามารถเลือกเรียนสถานการณ์ใดก่อนก็ได้ตามความสนใจ ดังต่อไปนี้

Reading 1: A hopeless man at the bar

Reading 2: A man and the penguins

Reading 3: Niagara Falls

Reading 4: The pyramids of Egypt

Reading 5: St. Patrick’s Day

Reading 6: The Great Wall of China

Reading 7: Visitors to a park (Bar graph)

Reading 8: Favourite pets (Pie graph)

Reading 9: Nutrition facts (Food label)

Reading 10: Drug label

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ใช้พัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านการฟังและพูด (Listening and Speaking) การอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension) และการเขียน (Writing) หลังการเรียนโดยใช้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้คือ เดือนมกราคม พ.ศ. 2560 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560

5. ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

- 1) โรงเรียน บ้านป่าดัว ตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 2) โรงเรียน ร้าเปิงวิทยา ตำบลขี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- 3) โรงเรียน สันมหาพนวิทยา ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- 4) โรงเรียน บ้านแม่ตะมาน ตำบลแม่แตง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- 5) โรงเรียน บ้านแม่ลานคำ ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
- 6) โรงเรียน บ้านแม่โต๋ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
- 7) โรงเรียน บ้านนาบุญไหล่งขอด ตำบลไหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- 8) โรงเรียน บ้านแม่บั้ง ตำบลแม่บั้ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- 9) โรงเรียน บ้านแม่เหียะ ตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
- 10) โรงเรียน บ้านศรีบุญเรือง ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
- 11) โรงเรียน บ้านหลักบัน ตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
- 12) โรงเรียนบ้านหนองไคร้ ตำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) ที่สามารถแสดงตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงและวิดีโอ สามารถมีปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับผู้เรียนได้ โดยมีการใช้งานกับคอมพิวเตอร์แบบ **Offline** ซึ่งแสดงให้เห็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อ

ตัวแปรตาม
ะภาษาอังกฤษของนักเรียน

พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

- Listening and Speaking
- Writing
- Reading

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำนิยามที่ใช้สำหรับการวิจัยไว้ดังนี้
 ทักษะภาษาอังกฤษ หมายถึง ทักษะภาษาอังกฤษที่จำเป็นในการทำการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET) ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่ประกอบไปด้วย ทักษะด้านการฟังและพูด (Listening and Speaking) การอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension) และการเขียน (Writing) โดยในการวิจัยครั้งนี้ทักษะดังกล่าวจะวัดจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามลักษณะของแบบทดสอบโอเน็ต (O-NET) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รหัสวิชา 93 ภาษาอังกฤษ

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์ที่ใช้ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว (Animation) เสียงและวิดีโอ ที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับนักเรียนได้เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน ในการนำเสนอเนื้อหาภาษาอังกฤษที่สัมพันธ์กับผังแบบทดสอบ (Test Blueprint) โอเน็ต ที่เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ ความสนใจ และลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 มีกิจกรรมที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์หาเหตุผล ปฏิบัติ แก้ปัญหา และเป็นผู้สรุปความรู้ ความคิดรวบยอดจากการคิด การปฏิบัติ หลังจากจบบทเรียนในแต่ละส่วนมีการทบทวนคำศัพท์ จำนวนต่างๆ สรุปโครงสร้างภาษาที่ใช้ มี

การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถย้อนกลับไปเรียนใหม่ได้บ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1. ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
2. ได้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ผลคะแนนการทดสอบโอเน็ตวิชาภาษาอังกฤษ และทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ
3. เป็นแนวทางในการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เกิดปัญหาในลักษณะเดียวกัน